

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Брюксел, 16 февруари 2023 г.
(OR. en)

2022/0164 (COD)

PE-CONS 80/22

ECOFIN 1369
UEM 358
FIN 1378
COH 124
AGRI 732
AGRIFIN 153
AGRISTR 96
FORETS 141
PECHE 534
CLIMA 692
ENV 1339
CADREFIN 218
CODEC 2096

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755, и Директива 2003/87/ЕО

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/... НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от ...

за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241
във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост
и за изменение на регламенти (ЕС) 1303/2013, (ЕС) 2021/1060
и (ЕС) 2021/1755, и Директива 2003/87/ЕО

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 175, трета алинея, член 177, първа алинея, член 192, параграф 1, член 194, параграф 2 и член 322, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

след консултация с Комитета на регионите,

като взеха предвид становището на Сметната палата²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

¹ ОВ С 486, 21.12.2022 г., стр. 185.

² ОВ С 333, 1.9.2022 г., стр. 5.

³ Позиция на Европейския парламент от 14 февруари 2023 г. [(ОВ ...)/(все още непубликувана в Официален вестник)] и решение на Съвета от

като имат предвид, че:

- (1) Безпрецедентните геополитически събития, настъпили след приемането на Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета¹, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост (наричан по-нататък „Механизъм“), вследствие на агресивната война на Русия срещу Украйна и техният пряк и косвен принос за влошаването на последиците от кризата с COVID-19 засегнаха съществено обществото и икономиката на Съюза, неговите граждани и икономическото, социалното и териториалното сближаване. По-специално по-ясно от всякога е, че енергийната сигурност и енергийната независимост на Съюза са абсолютно необходими за постигането на успешно, устойчиво и приобщаващо възстановяване от кризата с COVID-19, тъй като те са и основни фактори, допринасящи за устойчивостта на икономиката на Съюза.
- (2) Поради преките връзки между устойчивото възстановяване, укрепването на издръжливостта на Съюза и енергийната му сигурност, намаляването на зависимостта му от изкопаеми горива, по-специално от Русия, и ролята на Съюза за постигането на справедлив и приобщаващ преход Механизъм е инструмент, подходящ да допринесе за отговора на Съюза на тези възникващи предизвикателства. Такъв е случаят и с оглед на законодателството на Съюза в областта на климата и околната среда и поетите от него международни ангажменти и по-специално Парижкото споразумение, прието по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата².

¹ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

² ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

- (3) С Версайската си декларация от 10 и 11 март 2022 г. държавните и правителствените ръководители приканиха Комисията да предложи до края на месец май същата година план REPowerEU за постепенно премахване на зависимостта на Съюза от вноса от Русия на изкопаеми горива, което бе потвърдено в заключенията на Европейския съвет от 24 и 25 март 2022 г. Тази цел следва да бъде постигната много преди 2030 г. по начин, който е в съответствие с Европейския зелен пакт, посочен в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., и с целите в областта на климата за 2030 г. и 2050 г., залегнали в Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (4) Следва да се засили способността на Механизма да подпомага реформите и инвестициите, целящи диверсифициране на енергийните доставки, по-специално изкопаемите горива, както и за повишаването на издръжливостта, сигурността и устойчивостта на енергийната система на Съюза, като по този начин се допринася за достъпни цени на енергията и засилване на стратегическата автономност на Съюза успоредно с една отворена икономика. За да се постигнат тези цели Съюзът трябва да повиши енергийната ефективност и надеждността и устойчивостта на преносните и разпределителните мрежи, да насърчи гъвкавостта на системите, да сведе до минимум претоварванията, включително чрез увеличаване на капацитета на мрежата и за съхранение на електроенергия, да се насърчи цифровизацията и да гарантира устойчиви вериги на доставки, киберсигурността и защитата и адаптирането към изменението на климата на цялата инфраструктура, като същевременно намали стратегическите енергийни зависимости.

¹ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

- (5) За да се увеличат максимално взаимното допълване, последователността и съгласуваността на политиките и действията, предприети от Съюза и държавите членки с цел насърчаване на независимостта, сигурността и устойчивостта на енергийните доставки на Съюза, тези свързани с енергетиката реформи и инвестиции следва да бъдат включени чрез специална глава за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост.
- (6) Ефективният преход към екологична енергия и бързото намаляване на зависимостта от енергия от изкопаеми горива по приобщаващ начин изискват мерки за повишаване на енергийната ефективност и икономии в сградите и свързаната с тях критична енергийна инфраструктура, както и за ускорено декарбонизиране на промишлените отрасли. Наложително е бързо да се увеличат инвестициите в мерки за енергийна ефективност, като например внедряването на устойчиви и ефикасни решения за отопление и охлаждане, които представляват ефективен начин за справяне с някои от най-неотложните предизвикателства, свързани с енергийните доставки и разходите за енергия. Поради това следва да се предоставя подкрепа и за реформи и инвестиции за повишаване на енергийната ефективност, декарбонизация на промишлеността – включително чрез използване на нисковъглеродни горива, като например водород с малък въглероден отпечатък и чрез внедряване на водород от възобновяеми източници и други възобновяеми горива от небиологичен произход – и увеличаване на икономии на енергия от икономиките на държавите членки в съответствие с целите на Съюза в областта на енергетиката и климата и правната рамка. Комисията следва по-специално да насърчава държавите членки да включат в главите си за REPowerEU мерки в подкрепа на декарбонизацията на промишлеността.

- (7) Постепенното премахване на зависимостта от вноса на руски изкопаеми горива се очаква да доведе до намаляване на общата енергийна зависимост на Съюза. Главите за REPowerEU следва да допринасят за повишаване и укрепване на стратегическата автономност на Съюза, без да се увеличава прекомерно зависимостта му от вноса на суровини от трети държави.
- (8) При изготвянето на плановете за възстановяване и устойчивост, както и на главите за REPowerEU държавите членки следва да координират своите икономически политики по такъв начин, че да постигнат целите за икономическо, социално и териториално сближаване, посочени в член 174 от Договора, за да се намали неравенството между нивата на развитие на различните региони и изостаналостта на най-необлагодетелстваните региони, като се обръща специално внимание на отдалечените, периферните и изолираните райони и островите, които вече изпитват допълнителни ограничения.

- (9) За да се увеличи максимално обхватът на ответните действия на Съюза, от всички държави членки, които представят план за възстановяване и устойчивост след влизането в сила на настоящия регламент, в който се иска използването на допълнително финансиране под формата на заеми или в съответствие с нови правила, които ще бъдат установени съгласно настоящия регламент за изменение, от продажбата на търг на квоти от системата за търговия с квоти за емисии съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹ или от трансфери от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит, установен с Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета², следва да се изисква да включат в своя план за възстановяване и устойчивост глава за REPowerEU. В съответствие със съществуващата възможност съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 да представят проект на план за възстановяване и устойчивост и за да се гарантира правилното изготвяне на главите за REPowerEU, държавите членки могат да представят проект на глава за REPowerEU преди представянето на изменен план за възстановяване и устойчивост. Следва да се избягва създаването на необоснована административна тежест.

¹ Директива 2003/87/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

² Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2021 г. за създаване на резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит (ОВ L 357, 8.10.2021 г., стр. 1).

- (10) Главите за REPowerEU следва да включват нови реформи и инвестиции, считано от 1 февруари 2022 г., които допринасят за постигането на целите на REPowerEU и предвиждат справянето с кризата, причинена от неотдавнашните геополитически събития. Въпреки това мерките, които са включени във вече приетите решения за изпълнение на Съвета и допринасят за целите на REPowerEU, могат да бъдат включени в главата за REPowerEU, ако след актуализирането на максималното финансово участие се приложи намаляване на максималното финансово участие на съответната държава членка. В този случай държавата членка следва да може да включва такива мерки в главата си за REPowerEU в размер до прогнозните разходи, равен на намалението на максималното финансово участие.
- (11) Една държава членка следва да може да включи в главата си за REPowerEU разширената част от мерките, включени във вече приетото решение за изпълнение на Съвета, заедно със съответните ключови етапи и съответните цели. Това разширяване следва да доведе до съществено подобряване на равнището на амбиция на мерките, както е отразено в концепцията или равнището на съответните ключови етапи и съответните цели, като същевременно се надгражда върху мерките, включени във вече приетото решение за изпълнение на Съвета.

- (12) Държава членка следва да представи главата си за REPowerEU под формата на допълнение към своят план за възстановяване и устойчивост. В главата за REPowerEU следва да се разяснява начинът, по който включените в нея мерки са съгласувани с усилията на съответната държава членка за постигане на целите на REPowerEU, като се вземат предвид мерките, включени във вече приетите решения за изпълнение на Съвета, както и да се разяснява цялостният принос към целите на REPowerEU на тези мерки и други допълващи или съпътстващи мерки, финансирани на национално равнище и финансирани от Съюза.
- (13) Главите за REPowerEU следва, наред с другото, да допринесат за увеличаване на дела на устойчивата енергия и енергията от възобновяеми източници в енергийния микс и за преодоляване на слабостите в енергийната инфраструктура. Що се отнася до инфраструктурата за природен газ, реформите и инвестициите в главите за REPowerEU за диверсифициране на доставките от източници извън Русия следва да се основават на нуждите, установени понастоящем чрез оценката, извършена и одобрена от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ, която бе създадена в дух на солидарност във връзка със сигурността на доставките, и следва да са съобразени със стратегическите нужди от енергийна сигурност на съответната държава членка и засилените мерки за готовност, включително за съхранение на енергия, предприети с цел адаптиране към новите геополитически заплахи, без да се засяга дългосрочният принос към екологичния преход.

- (14) Следва да се добави подходящ критерий за оценка, който да служи на Комисията като основа при оценката ѝ на реформите и инвестициите в главите за REPowerEU и гарантирането от нейна страна, че тези реформи и инвестиции са подходящи за постигането на специфичните цели на REPowerEU. За да бъде съответният план за възстановяване и устойчивост оценен положително от Комисията, следва да се изисква той да получи рейтинг А по този нов критерий за оценка.
- (15) Инвестициите в инфраструктура и технологии сами по себе си не са достатъчни, за да се осигури намаляване на зависимостта от изкопаеми горива предвид съществуващия недостиг на работна сила и умения. В този контекст вече е възможно да се заделят ресурси за преквалификация и повишаване на квалификацията на хората, за да може работната сила да придобие допълнителни „зелени“ умения, както и за научни изследвания и разработване на иновативни решения, свързани с екологичния преход. Държавите членки се насърчават да продължат да инвестират в преквалификация и повишаване на квалификацията, особено за екологични и свързани с тях цифрови умения и технологии, за да се гарантира, че никой няма да бъде пренебрегнат, докато се извършва екологичният преход. Когато държава членка включи в своята глава за REPowerEU мерки, свързани с преквалификация и повишаване на квалификацията на хората, Комисията следва да разгледа дали тези мерки допринасят значително за подкрепата на преквалификацията на работната сила в посока към овладяване на „зелени“ и свързаните с това цифрови умения.

- (16) В контекста на икономическите и социалните последици от настоящата енергийна криза, при която трайно високите и неустойчиви цени на енергията задълбочават въздействието на кризата с COVID-19, като допълнително увеличават финансовата тежест за потребителите, по-специално за най-уязвимите, включително домакинствата с ниски доходи и за уязвимите дружества, включително микропредприятията и малките и средните предприятия, и като се отчитат принципите на Европейския стълб на социалните права, следва да е възможно в главите за REPowerEU да могат да се включват мерки, които да спомогнат в структурно отношение за справяне със ситуации на енергийна бедност чрез дългосрочни реформи и инвестиции. Реформите и инвестициите, насочени към справяне с енергийната бедност, следва да осигурят по-високо равнище на финансова подкрепа за схемите за енергийна ефективност, включително чрез специални финансови инструменти, политики за чиста енергия и схеми за намаляване на потребностите от енергия, насочени към домакинства и дружества, включително микропредприятия и малки и средни предприятия, които са изправени пред сериозни затруднения поради високите сметки за енергия.
- (17) Мерките за намаляване на потребностите от енергия, предприети от държавите членки, следва да стимулират инвестициите в икономии на енергия.
- (18) Прилагането на нов режим за главите за REPowerEU не следва да засяга нито едно от другите правни изисквания по Регламент (ЕС) 2021/241, освен ако е предвидено друго.

- (19) Планът за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, следва да допринася ефективно за справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, включително тези, които са приети в рамките на цикъла на европейския семестър за 2022 г. и които се отнасят, наред с другото, до енергийните предизвикателства, пред които са изправени държавите членки.
- (20) Ефективният преход към екологична енергетика и намаляването на енергийната зависимост са свързани със значителни инвестиции в областта на цифровите технологии. В контекста на Регламент (ЕС) 2021/241 държавите членки следва да обяснят начина, по който се очаква мерките в плана за възстановяване и устойчивост, включително мерките в главата за REPowerEU, да допринесат за осъществяването на цифровия преход и за преодоляването на произтичащите от него предизвикателства, както и дали те представляват сума, допринасяща за постигането на целта за цифровите технологии въз основа на методологията за цифрово маркиране. При все това, като се имат предвид безпрецедентната неотложност и значение на енергийните предизвикателства, пред които е изправен Съюзът, реформите и инвестициите в главата за REPowerEU, следва да не се вземат предвид при изчисляването на общия размер на отпуснатите средства по плана за целите на прилагането на изискването за цел за цифровите технологии, определено в Регламент (ЕС) 2021/241. Въпреки това държавите членки следва да се стремят да включат във възможно най-голяма степен в главите за REPowerEU мерки, които допринасят за постигането на цифровата цел, въз основа на методологията за цифрово маркиране.

(21) Дългите административни процедури са някои от основните пречки пред внедряването на възобновяема енергия. Тези пречки включват сложността на приложимите правила за подбор на обекти и административни разрешения за проекти, сложността и продължителността на оценката на въздействието на проектите върху околната среда, проблеми с присъединяването към мрежата и ограничения по отношение на персонала на органите, издаващи разрешения, или операторите на мрежи. Необходимо е допълнително да се опростят и ускорят административните процедури за издаване на разрешения за възобновяеми енергийни източници и свързаната с тях инфраструктура на електроенергийната мрежа, за да се гарантира, че Съюзът постига своите цели в областта на енергетиката и климата. В контекста на европейския семестър за 2022 г. към държавите членки бяха отправени препоръки за ускоряване на внедряването на енергията от възобновяеми източници. Както беше обявено в съобщението на Комисията от 18 май 2022 г., озаглавено „План за REPowerEU“, Комисията предложи да се измени Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета¹ за енергията от възобновяеми източници с цел да се установи по-бърз процес на издаване на разрешения за възобновяеми енергийни източници. Освен това с Регламент(ЕС) 2022/2577 на Съвета² за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници бяха въведени временни правила за извънредни ситуации.

¹ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

² Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 г. за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 335, 29.12.2022 г., стр. 36).

(22) Съгласно член 18, параграф 4, буква р) от Регламент (ЕС) 2021/241 държавите членки следва да предоставят резюме на процеса на консултации, проведени в съответствие с националните правни рамки, с местните и регионалните органи, социалните партньори и други заинтересовани страни, имащи отношение към техните планове за възстановяване и устойчивост. Този консултативен процес следва да бъде допълнен, за да се разгледат реформите и инвестициите, които да бъдат включени в потенциална глава за REPowerEU по начин, който предоставя на заинтересованите страни достатъчно време да реагират, като същевременно се гарантира бързото финализиране на главата за REPowerEU от съответната държава членка. В актуализираното резюме следва да се посочат консултираните заинтересовани страни, да се обяснят резултатите от допълнителната консултация и да се посочи как приносът на заинтересованите страни е отразен в главите за REPowerEU.

(23) Прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета¹ (наричан по-нататък „принцип за ненанасяне на значителни вреди“) е от съществено значение, за да се гарантира, че реформите и инвестициите, предприети като част от възстановяването от кризата с COVID-19, се изпълняват по устойчив начин. Този принцип следва да продължи да се прилага за реформите и инвестициите, подпомагани от Механизма, с едно целево изключение, насочено към преодоляване на непосредствените проблеми на Съюза в областта на енергийната сигурност. Като се има предвид целта за диверсифициране на енергийните доставки от доставчици извън Русия, реформите и инвестициите, набелязани в главите за REPowerEU, които са необходими за подобряване на енергийната инфраструктура и съоръжения, за да отговорят на непосредствените нужди от сигурност на доставките на газ, следва да отговарят на условията за финансова подкрепа по линия на Механизма, дори ако те не съответстват на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. По правило нефтената инфраструктура и съоръжения са изключени от главата за REPowerEU. Чрез дерогация държава членка, която е била обект на извънредната временна дерогация по член 3м, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 833/2014² на Съвета до влизането в сила на настоящия регламент за изменение поради специфичната си зависимост от суровия нефт и географското си положение, следва да може да включи в главата за REPowerEU инфраструктурата и съоръженията за нефт, необходими за посрещане на непосредствените нужди от сигурност на доставките.

¹ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

² Регламент на Съвета (ЕС) № 833/2014 от 31 юли 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна (ОВ L 229, 31.7.2014 г., стр. 1).

Комисията следва да оцени дали мерките, които се очаква да отговорят на непосредствените нужди, свързани със сигурността на енергийните доставки, изпълняват условията за дерогация от принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. За целите на тази оценка Комисията следва да разгледа, наред с други условия, рисковете от ефекти на зависимост и липсата на по-чисти, технологично и икономически осъществими алтернативи, които да бъдат внедрени в съпоставими срокове. Тази оценка следва да бъде пропорционална, като се отчита неотложността на постигането на целите на REPowerEU. В случай на съмнения Комисията следва да може да поиска от държавите членки да предоставят съответната информация в подкрепа на оценката. Оценката на по-чистите алтернативи следва да бъде направена в разумни граници.

- (24) Всички мерки в плановете за възстановяване и устойчивост следва да се предприемат в съответствие с приложимите достижения на правото на Съюза и националното право в областта на околната среда, по-специално във връзка с оценката на въздействието върху околната среда и опазването на природата. По отношение на мерките, за които важи дерогацията от принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, държавите членки следва да положат задоволителни усилия за ограничаване на потенциалната вреда върху екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, когато това е осъществимо, и за смекчаване на вредата, чрез други мерки, включително мерки в главите за REPowerEU.
- (25) Главите за REPowerEU следва да бъдат в съответствие с националните планове в областта на енергетиката и климата на държавите членки и с целите на Съюза в областта на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119.

(26) Като отразява Европейския зелен пакт като стратегията на Европа за устойчив растеж, както и значението на борбата срещу изменението на климата в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение и целите за устойчиво развитие на ООН, Механизмът трябва да допринася за интегрирането на действията в областта на изменението на климата и устойчивостта на околната среда и за постигането на общата цел 30% от бюджетните разходи на Съюза да са в подкрепа на целите в областта на климата. За тази цел мерките, подкрепяни от Механизма и включени в плановете за възстановяване и устойчивост на държавите членки, следва да допринасят за екологичния преход, включително биологичното разнообразие, и за преодоляването на свързаните с него предизвикателства, и следва да представляват най-малко 37% от общия размер на разпределените средства по плана за възстановяване и устойчивост и най-малко 37% от общите прогнозни разходи за мерките в главата за REPowerEU въз основа на методологията за проследяване на действията в областта на климата, посочена в приложение VI към Регламент (ЕС) 2021/241. Тази методология следва съответно да се използва за мерките, които не могат да бъдат пряко отнесени към област на намеса, посочена в същото приложение. Ако съответната държава членка и Комисията се споразумеят, следва да е възможно да бъдат увеличени коефициентите за подкрепа за целите в областта на климата до 40% или 100% за отделни инвестиции според обясненото в плана за възстановяване и устойчивост, за да се вземат предвид съпътстващите мерки за реформи, които достоверно увеличават тяхното въздействие върху целите в областта на климата. За тази цел следва да е възможно да бъдат увеличени коефициентите за подкрепата на целите в областта на климата до обща сума в размер на 3% от разпределените средства по плана за възстановяване и устойчивост за индивидуални инвестиции. Механизмът следва да подкрепя дейности, които се осъществяват при пълно зачитане на стандартите и приоритетите на Съюза в областта на климата и околната среда и принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.

- (27) Когато е целесъобразно, държавите членки следва да включат в главите за REPowerEU мерки с трансгранично или многонационално измерение или въздействие, както е посочено в последната оценка на потребностите на Комисията, които допринасят, наред с другото, за генерирането на европейска добавена стойност. Следва също така да се отчете, че мерките, предприети в една държава членка, биха могли да имат странични ефекти върху други държави членки. Комисията следва да улесни сътрудничество между държавите членки на възможно най-ранен етап с оглед на разработването на мерки с трансгранично или многонационално измерение или въздействие, които да бъдат включени в главите за REPowerEU. Държавите членки следва да се стремят да гарантират стойността на тези мерки да представлява най-малко 30% от прогнозните разходи за мерките в главата за REPowerEU. В допълнение към мерките с трансгранично или многонационално измерение или въздействие, мерките на национално равнище, които допринасят за гарантиране на енергийните доставки в Съюза като цяло, в съответствие с целите на REPowerEU, по-специално по отношение на преодоляването на съществуващите затруднения по отношение на преноса, разпределението и съхранението на енергия, както е посочено в последната оценка на потребностите на Комисията, като по този начин се увеличава потенциалът за трансгранични потоци между държавите членки, следва да се разглеждат като имащи трансгранично или многонационално измерение или въздействие. Мерките за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и за намаляване на потребностите от енергия също следва да се разглеждат като мерки с положителен трансграничен ефект, тъй като те освобождават допълнително капацитет или доставки за други държави членки.
- (28) Следва да се добави подходящ критерий за оценка, който да служи на Комисията като основа при оценката ѝ на трансграничното или многонационално измерение или въздействие на реформите и инвестициите в главите за REPowerEU.

- (29) Следва да се предвидят допълнителни стимули за държавите членки да искат подкрепа под формата на заем, за да се гарантира усвояването на наличните средства от държавите членки, като същевременно се спазват принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност. За тази цел държавите членки следва възможно най-ясно да съобщят на Комисията, най-късно 30 дни след влизането в сила на настоящия регламент, дали имат намерение да подадат искане за подкрепа под формата на заем. Комисията следва да представи на Европейския парламент и на Съвета едновременно, на равни начала и без ненужно забавяне преглед на намеренията, изразени от държавите членки, и на предложените следващи стъпки за разпределяне на наличните ресурси. Това представяне на намеренията не следва да засяга възможността на държавите членки да поискат подкрепа под формата на заем до 31 август 2023 г. в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2021/241, включително в случай на искания, надвишаващи 6,8 % от техния брутен национален доход (БНД), когато се прилагат съответните условия. Това не следва също да засяга и сключването на съответното споразумение за заем от Комисията след приемането на решението за изпълнение на Съвета.
- (30) Държавите членки се насърчават да представят главите за REPowerEU във възможно най-кратък срок и за предпочитане в срок до два месеца от влизането в сила на настоящия регламент за изменение. В съответствие с член 19, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията следва да оцени измененият план за възстановяване и устойчивост, представени от държавата членка, в срок от два месеца и прави предложение за решение за изпълнение на Съвета. Предвид неотложния характер на предизвикателствата, пред които са изправени държавите членки, Комисията следва да се стреми да приключи оценката на изменените планове за възстановяване и устойчивост без ненужно забавяне.

- (31) Освен това, за да се стимулира високо равнище на амбиция за реформите и инвестициите, които ще бъдат включени в главата за REPowerEU, следва да бъдат осигурени нови специални източници на финансиране.
- (32) С Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета¹ се въвежда временна солидарна вноска за дружествата и местата на стопанска дейност от Съюза, извършващи дейност в отраслите на суровия нефт, природния газ, въглищата и нефтопреработването, приложима във всички държави членки. Държавите членки се приканват да използват част от постъпленията, генерирани от тази временна вноска, за насърчаване на полезните взаимодействия и взаимното допълване с реформите и инвестициите, предвидени в техните глави за REPowerEU по съгласуван начин, за финансиране на мерки, които се изпълняват на национално равнище в съответствие с целите на REPowerEU.
- (33) Настоящата икономическа и геополитическа ситуация налага Съюзът да мобилизира наличните ресурси, за да диверсифицира бързо енергийните доставки на Съюза и да намали зависимостта от изкопаеми горива преди 2030 г. В този контекст с Директива 2003/87/ЕО следва да се даде възможност за извънредна продажба чрез търг на част от квотите от Фонда за иновации и на квотите, разпределени на държавите членки, с изключение на квотите, разпределени за целите на солидарността, растежа и взаимната свързаност, както и за насочване на приходите към реформите и инвестициите, допринасящи за постигане на целите на REPowerEU в рамките на Механизма. Продажбата чрез търг на квоти от Фонда за иновации и на квоти от държавите членки също следва да бъдат съсредоточени в началото на периода. Част от квотите от резерва за стабилност на пазара, които иначе биха били обявени за невалидни, следва да се използва за попълване на Фонда за иновации.

¹ Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията (ОВ L 261I, 7.10.2022 г., стр. 1).

- (34) В контекста на спешната намеса на Съюза за справяне с високите цени на енергията в резултат от агресивната война на Русия срещу Украйна, целенасочените извънредни временни мерки съгласно рамката на политиката на сближаване за периода 2014—2020 г., посочени в Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹, чрез гъвкаво използване на средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд следва да помогнат на малките и средните предприятия (МСП), които са особено засегнати от увеличените цени на енергията, както и на уязвимите домакинства да покрият разходите за енергия, направени и платени, считано от 1 февруари 2022 г. Тази подкрепа съответства изцяло на целите на REPowerEU.

¹ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

(35) По-специално ЕФРР следва по изключение да се използва за предоставяне на подкрепа за оборотния капитал на МСП, които са особено засегнати от увеличените цени на енергията. Подкрепата на особено засегнатите от увеличените цени на енергията МСП следва да е пропорционална и спазва приложимите правила за държавна помощ. Освен това ЕСФ следва по изключение да се използва за предоставяне на подкрепа за уязвимите домакинства, както е определено в националните правила, за да им се помогне да посрещнат разходите си за потребление на енергия дори при липсата на мерки за повишаване на пригодността за заетост на хората, получаващи подкрепа, т.е. активни мерки. Това са извънредни мерки, строго необходима за справяне с енергийната криза в резултат на въздействието на агресивната война на Русия срещу Украйна. Чрез тях се гарантира, че подпомаганите лица имат достъп до основни услуги и по този начин се допринася за здравословните условия, необходими за участие на пазара на труда. Подкрепата може да бъде предоставяна по линия на ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд по взаимозаменяем начин. Освен това — наред с ЕСФ следва да е възможно да се използват ЕФРР и Кохезионният фонд за подкрепа на мерки за запазване на работните места чрез схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и еквивалентни схеми, включително подкрепа за самостоятелно заетите лица. Тези схеми имат за цел да защитят служителите и самостоятелно заетите лица от риска от безработица. Ресурсите, отпуснати за тези схеми, трябва да се използват изключително за подпомагане на работниците и самостоятелно заетите лица. Подкрепата на Съюза за тези схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и еквивалентни схеми, следва да бъде ограничена във времето. Следва също така да бъде възможно ресурсите по линия на REACT-EU, определени в член 92а от Регламент (ЕС) № 1303/2013, да се използват за тези три вида подкрепа, за да се укрепят настоящите усилия на държавите членки за устойчиво възстановяване на икономиката след кризата с COVID-19.

- (36) Специфичните програмни правила следва да позволяват ресурсите да бъдат програмирани изключително в рамките на специални приоритетни оси и да допринасят за конкретни инвестиционни приоритети. С цел да се предложи значителна подкрепа на държавите членки в усилията им за овладяване на последиците от енергийната криза, държавите членки следва по изключение да ползват ставка на съфинансиране от 100 %, който да се прилага за специалните приоритетни оси на оперативните програми, предоставящи изключително такава подкрепа, до края на програмния период 2014—2020 г. Тези ограничени и целенасочени мерки следва да допълват структурните интервенции в рамките на политиката на сближаване в подкрепа на производството на чиста енергия и насърчаването на енергийната ефективност. За да се вземат предвид бюджетните ограничения на Съюза, плащанията от Комисията за такива операции в рамките на специалните приоритети следва да бъдат ограничени до 5 000 000 000 EUR през 2023 г.
- (37) С цел на държавите членки и на регионите да се предостави достатъчно гъвкавост при справянето с нововъзникващите предизвикателства, с Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета¹ следва да се предостави на държавите членки възможността да поискат до 7,5% от ресурсите по ЕФРР, Европейския социален фонд плюс и Кохезионния фонд да допринесат за целите на REPowerEU. Следва да е възможно тези фондове да предоставят подкрепа за целите на REPowerEU, когато тази подкрепа попада в обхвата на съответния фонд, допринася за постигането на неговите специфични цели и е в съответствие с правилата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1060 и съответния регламент за дадения фонд, включително принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.

¹ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

(38) Държавите членки следва да имат възможността да прехвърлят всички или част от временно отпуснатите им средства от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит към Механизма. Кризата с COVID-19, утежнена от заплахата за енергийната сигурност на Съюза, изостри отрицателните последици от оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза върху държавите членки, включително техните региони и местни общности, и секторите, и по-специално върху тези, които са най-неблагоприятно засегнати от това оттегляне. Мерките, които ще бъдат финансирани по линия на резерва във връзка с Брексит, и реформите и инвестициите, които ще бъдат финансирани по линия на Механизма, могат да служат за сходни цели и да имат сходно съдържание. Както резервът за приспособяване във връзка с последиците от Брексит, така и Механизмът в крайна сметка имат за цел смекчаване на отрицателното въздействие върху икономическото, социалното и териториалното сближаване. В този контекст, въпреки че реформите и инвестициите в рамките на Механизма са насочени предимно към справяне с икономическите последици от пандемията, те могат също така да допринесат за противодействие на непредвидени и неблагоприятни последици в държавите членки и секторите, които са най-силно засегнати от Брексит. И накрая, бюджетните кредити за поети задължения и за плащания по резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит и Механизма се записват над таваните на многогодишната финансова рамка. При посочения сценарий и като се имат предвид смущенията на световния енергиен пазар, причинени от неотдавнашните геополитически събития, е целесъобразно да се предостави гъвкавост на държавите членки, като се разрешат трансфери от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит към Механизма, което ще позволи да се постигнат целите и на двете и в крайна сметка да се постигне икономическо, социално и териториално сближаване.

- (39) Отпускането на допълнителни средства на държавите членки, които включват глава за REPowerEU в своите планове за възстановяване и устойчивост следва да се извършва по правилата на Механизма до края на 2026 г.
- (40) Искането, представено в план за възстановяване и устойчивост, за специално финансиране, включително средства от продажба чрез търг на квоти от системата за търговия с емисии по Директива 2003/87/ЕО, трансфери на средства от ЕФРР, Европейския социален фонд плюс или Кохезионния фонд, уредени в член 26 от Регламент (ЕС) 2021/1060, и трансфери на средства от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит за мерки, които се съдържат в главата за REPowerEU, следва да отразява по-голяма нужда от финансиране, свързана с реформи и инвестиции, включени в същата глава.
- (41) За да се гарантира, че финансовата подкрепа е съсредоточена в началото на периода, така че да се отговори по-добре на настоящата енергийна криза, следва да е възможно по искане на държава членка, което трябва да бъде представено заедно с главата за REPowerEU в изменен план за възстановяване и устойчивост, сума от допълнителното финансиране за финансиране на мерките по главата ѝ за REPowerEU да бъде изплатена под формата на две плащания за предварително финансиране.

Комисията следва да извърши, доколкото е възможно, първото плащане за предварително финансиране в срок от два месеца от поемане на правното задължение за целите на Регламент (ЕС) 2021/241, а второто плащане за предварително финансиране — в срок от 12 месеца от влизането в сила на решението за изпълнение на Съвета за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост, включващ глава за REPowerEU. Тези плащания следва да се извършват в зависимост от наличните ресурси, по-специално наличието на средства от сметката на NextGenerationEU, от средствата, одобрени в годишния бюджет на Съюза, и от приходите, получени от квотите по системата за търговия с емисии съгласно Директива 2003/87/ЕО и ефективното предварително прехвърляне на ресурси по програми със споделено управление, ако това бъде поискано.

- (42) За да се спазят таваните на плащанията по многогодишната финансова рамка, следва да се определи горна граница за плащанията, съответстващи на предварителното финансиране за сумите, прехвърлени съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060.
- (43) Комисията следва да следи изпълнението на реформите и инвестициите, посочени в главата за REPowerEU, и техния принос към постигането на целите на REPowerEU и да предоставя информация за това, по-специално чрез обмен по време на диалога за възстановяване и устойчивост, чрез докладване при набора от показатели за възстановяване и устойчивост, и чрез специален раздел в годишния доклад, който се предоставя на Европейския парламент и на Съвета.

- (44) Неотдавналните геополитически събития оказаха значително въздействие върху цените на енергията, храните и строителните материали, като същевременно предизвикаха недостиг в световните вериги на доставки, доведоха до висока инфлация и породиха нови предизвикателства, включително риск от енергийна бедност и по-високи разходи за живот. Може да се наложи да се отговори на тези предизвикателства. Възможно е тези събития да повлияят пряко на способността за осъществяване на мерките от плановете за възстановяване и устойчивост. Доколкото държавите членки могат да докажат, че заради такива събития даден ключов етап или дадена цел стават изцяло или частично непостижими, тези ситуации могат да се изтъкват като обективни обстоятелства съгласно Регламент (ЕС) 2021/241. Също така, доколкото държавите членки могат да докажат, че постигането на даден ключов етап или дадена цел противоречи на постигането на целите на REPowerEU, такива ситуации също могат да бъдат изтъквани като обективни обстоятелства съгласно посочения регламент. Освен това никое искане за изменения не може да подкопава цялостното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост, включително усилията за реформи и инвестиции на държавите членки.
- (45) Поради това регламенти (ЕС) 2021/241, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО следва да бъдат съответно изменени.
- (46) За да се създадат условия за незабавното прилагане на предвидените в настоящия регламент мерки, той следва да влезе в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1
Изменения на Регламент (ЕС) 2021/241

Регламент (ЕС) 2021/241 се изменя, както следва:

1) В член 4 параграф 1 се заменя със следното:

„1. В съответствие с шестте стълба, посочени в член 3 от настоящия регламент, съгласуваността и полезните взаимодействия, които създават, и в контекста на кризата с COVID-19, общата цел на Механизма е да се насърчава икономическото, социалното и териториалното сближаване на Съюза чрез подобряване на устойчивостта, готовността за действия при кризи, капацитета за приспособяване и потенциала за растеж на държавите членки, чрез смекчаване на социалните и икономическите последици от тези кризи, и по-специално за жените, чрез допринасяне за прилагането на Европейския стълб на социалните права, чрез подпомагане на екологичния преход, чрез допринасяне за изпълнението на целите на Съюза в областта на климата до 2030 г., посочени в член 2, точка 11 от Регламент (ЕС) 2018/1999, чрез изпълнение на целта на ЕС за неутралност по отношение на климата до 2050 г., а също и за цифровия преход, и чрез подобряване на издръжливостта, сигурността и устойчивостта на енергийната система на Съюза посредством необходимото намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и диверсифициране на енергийните доставки на равнището на Съюза, включително чрез повишаване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, на енергийната ефективност и на капацитета за съхраняване на енергия, като по този начин се допринася за увеличаване на икономическото и социалното сближаване, възстановяват се и се насърчават устойчивият растеж и интеграцията на икономиките на Съюза, поощрява се създаването на висококачествена заетост, както и се допринася за стратегическата автономност на Съюза заедно с отворена икономика и се създава европейска добавена стойност.“

2) В член 5 параграф 2 се заменя със следното:

„2. Механизмът подкрепя само мерки, които спазват принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, който се прилага и за мерките в главите за REPowerEU, освен ако е посочено друго в настоящия регламент.“

3) Член 14 се изменя, както следва:

а) в параграф 3 се добавя следната буква:

„г) когато е приложимо, реформите и инвестициите в съответствие с член 21в.“;

б) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Размерът на подкрепата под формата на заем за плана за възстановяване и устойчивост на съответната държава членка не може да надвишава разликата между общите разходи за плана за възстановяване и устойчивост, евентуално преразгледан, когато е приложимо, и максималното финансово участие, посочено в член 11, включително, когато е приложимо, посочените в член 21а приходи, както и ресурсите, прехвърлени от програмите за споделено управление.“;

в) параграф 6 се заменя със следното:

„6. Чрез дерогация от параграф 5, в зависимост от наличието на ресурси, при извънредни обстоятелства размерът на подкрепата под формата на заем може да бъде увеличен, като се вземат предвид нуждите на отправилата искането държава членка, както и исканията за подкрепа под формата на заем, които вече са подадени или които се планира да бъдат подадени от други държави членки, като същевременно се прилагат принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност. За да се улесни прилагането на тези принципи, държавите членки съобщават на Комисията в срок до ... [30 дни след влизането в сила на настоящия регламент за изменение] дали възнамеряват да поискат подкрепа под формата на заем. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета едновременно, на равни начала и без ненужно забавяне, преглед на намеренията, изразени от държавите членки, и на предложените следващи стъпки за разпределяне на наличните ресурси. Това представяне на намерение за искане на подкрепа под формата на заем не засяга възможността на държавите членки да поискат подкрепа под формата на заем до 31 август 2023 г., включително в случай на искания, надвишаващи 6,8 % от БНД, когато се прилагат съответните условия. То не засяга и сключването на съответното споразумение за заем след приемането на съответното решение за изпълнение на Съвета.“

4) В член 17 параграф 2 се заменя със следното:

„2. Мерките, започнали считано от 1 февруари 2020 г., са допустими, при условие че отговарят на изискванията, определени в настоящия регламент.

Въпреки това новите реформи и инвестиции, посочени в член 21в, параграф 1, са допустими само когато са започнали от 1 февруари 2022 г. нататък.“

5) В член 18 параграф 4 се изменя, както следва:

а) вмъква се следната буква:

„ва) разяснение на начина, по който главата за REPowerEU допринася за справяне с енергийната бедност, включително, когато е целесъобразно, подходящо приоритизиране на нуждите на засегнатите от енергийна бедност, както и на намаляването на уязвимостта през следващите зимни сезони;“;

б) буква д) се заменя със следното:

„д) качествено разяснение на начина, по който мерките в Плана за възстановяване и устойчивост се очаква да допринесат за екологичния преход, включително биологичното разнообразие, или за преодоляване на свързаните с него предизвикателства, дали те представляват най-малко 37% от общия размер на разпределените средства по плана за възстановяване и устойчивост, и дали този вид мерки в главата за REPowerEU възлизат на стойност, която представлява най-малко 37% от общите прогнозни разходи за мерките, включени в същата глава въз основа на методологията за проследяване на действията в областта на климата, посочена в приложение VI; тази методология се използва по съответния начин за мерки, които не могат да бъдат пряко отнесени към област на намеса, посочена в приложение VI; коефициентите за подкрепа на целите в областта на климата могат да бъдат увеличени до обща стойност от 3% от разпределените средства по плана за възстановяване и устойчивост за отделни инвестиции, за да се вземат предвид съпътстващите мерки за реформи, които увеличават надеждно тяхното въздействие върху целите в областта на климата, както е обяснено в плана за възстановяване и устойчивост;

в) буква з) се заменя със следното:

„з) посочване дали мерките, включени в плана за възстановяване и устойчивост, включват трансгранични или многонационални проекти, обяснение как съответните мерки в главата за REPowerEU, включително мерките за справяне с предизвикателствата, установени в последната оценка на потребностите от страна на Комисията, имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие, и посочват дали общите разходи за тези мерки възлизат на сума, която представлява най-малко 30% от прогнозните разходи по главата за REPowerEU.“;

г) буква р) се заменя със следното:

„р) с оглед на изготвянето и когато е възможно, на изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост — резюме на процеса на консултации, проведен в съответствие с националната правна рамка, с местните и регионалните органи, социалните партньори, организациите на гражданското общество, младежките организации и други заинтересовани страни, и как приносът на заинтересованите страни е отразен в плана за възстановяване и устойчивост, като посоченото резюме се допълва, когато е включена глава за REPowerEU, с посочване на консултираните заинтересовани страни, с описание на резултата от процеса на консултация по отношение на същата глава и с посочване по какъв начин е отразен полученият принос в плана;“

б) Член 19 параграф 3 се изменя, както следва:

а) следните букви се вмъкват:

„га) дали главата за REPowerEU съдържа реформи и инвестиции, посочени в член 21в, които допринасят ефективно за енергийната сигурност, диверсификацията на енергийните доставки за Съюза, за увеличаване на навлизането на енергията от възобновяеми източници и на енергийната ефективност, за увеличаване на капацитета за съхраняване на енергия или за необходимото намаляване на зависимостта от изкопаеми горива преди 2030 г.;

гб) дали главата за REPowerEU съдържа реформите и инвестициите, посочени в член 21в, за които се очаква да имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие;“;

б) буква д) се заменя със следното:

„д) дали планът за възстановяване и устойчивост съдържа мерки, допринасящи по ефективен начин за екологичния преход, включително биологичното разнообразие, или за преодоляване на произтичащите от него предизвикателства, дали мерките представляват най-малко 37% от общия размер на разпределените средства по плана за възстановяване и устойчивост, както и дали мерките в главата за REPowerEU възлизат на стойност, която представлява най-малко 37% от общите прогнозни разходи за мерките, включени в същата глава, въз основа на методологията за проследяване на действията в областта на климата, посочена в приложение VI; тази методология се използва по съответния начин за мерки, които не могат да бъдат пряко отнесени към област на намеса, посочена в приложение VI; при наличие на съгласие от страна на Комисията коефициентите за подкрепа на целите в областта на климата може да бъдат увеличени до обща стойност в размер на 3% от разпределените средства по плана за възстановяване и устойчивост за отделни инвестиции, за да се вземат предвид съпътстващите мерки за реформи, които увеличават надеждно тяхното въздействие върху целите в областта на климата.“

7) В член 20, параграф 5 се вмъква следната буква:

„ва) резюме на мерките, предложени в главата за REPowerEU, които имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие, включително мерките за справяне с предизвикателствата, посочени в последната оценка на потребностите от страна на Комисията; когато прогнозните разходи за тези мерки възлизат на стойност, която представлява по-малко от 30% от прогнозните разходи за всички мерки, включени в главата за REPowerEU, пояснение на причините за тях, по-специално доказателство, че други мерки, включени в главата за REPowerEU, отговарят по-добре на целите, посочени в член 21в, параграф 3, или че няма достатъчно реалистични проекти с трансгранично или многонационално измерение или въздействие, по-специално като се има предвид срокът на действие на Механизма;“

8) След глава III се добавя следната глава:

„ГЛАВА III

План REPOWEREU

Член 21а

Приходи от системата за търговия с емисии съгласно Директива 2003/87/ЕО

1. 20 000 000 000 EUR по текущи цени, получени в съответствие с член 10д от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета* се предоставят като допълнителна безвъзмездна финансова подкрепа по механизма за изпълнение съгласно настоящия регламент с цел повишаване на устойчивостта на енергийната система на Съюза чрез намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и диверсифициране на енергийните доставки на равнището на Съюза. Както е предвидено в член 10д от Директива 2003/87/ЕО тези суми представляват външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.
2. Разпределеният дял от сумата, посочена в параграф 1, който е на разположение на всяка държава членка, се изчислява въз основа на показателите, посочени в методологията в приложение IVа.

3. Сумата, посочена в параграф 1, се разпределя изключително за мерките, посочени в член 21в, с изключение на мерките, посочени в член 21в, параграф 3, буква а). Тя може също така да покрива разходи, посочени в член 6, параграф 2.
4. Бюджетните кредити за поети задължения, покриващи сумата, посочена в параграф 1, се предоставят автоматично за посочената сума, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент за изменение].
5. Всяка държава членка може да подаде искане до Комисията за разпределянето на сума, която не надвишава нейния дял, като включи в своя план реформите и инвестициите, посочени в член 21в, и посочи свързаните с тях прогнозни разходи.
6. В решението за изпълнение на Съвета, прието съгласно член 20, параграф 1, се определя размерът на приходите, посочени в параграф 1 от настоящия член, разпределени на държавата членка след подаване на искането по параграф 5 от настоящия член. Съответната сума се изплаща на траншове, в зависимост от наличното финансиране, в съответствие с член 24, след като съответната държава членка изпълни задоволително ключовите етапи и целите, определени във връзка с изпълнението на мерките, посочени в член 21в.

Член 21б

Ресурси от програмите със споделено управление в подкрепа на целите на REPowerEU

1. В рамките на разпределените им ресурси държавите членки могат да поискат съгласно Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021-2027 г. подкрепа за целите, посочени в член 21в, параграф 3 от настоящия регламент от програми, подкрепяни по линия на Европейски фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс и Кохезионния фонд, при условие че са изпълнени условията, предвидени в член 26а от Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021-2027 г. и регламентите за отделните фондове. Тази подкрепа се усвоява в съответствие с Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021-2027 г. и регламентите за отделните фондове.
2. Ресурсите могат да бъдат прехвърлени съгласно член 4а от Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета** в подкрепа на мерките, посочени в член 21в от настоящия регламент.

Член 21в

Глави за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост

1. Плановете за възстановяване и устойчивост, представени на Комисията след ... [датата на влизането в сила на настоящия регламент за изменение], в които се иска да бъде използвано допълнително финансиране съгласно членове 14, 21а или 21б, включват глава за REPowerEU, която съдържа мерки и съответните им ключови етапи и цели. Мерките в главата за REPowerEU представляват или нови реформи и инвестиции, започнали считано от 1 февруари 2022 г., или доразгърнатата част от реформите и инвестициите, включени във вече приетото решение за изпълнение на Съвета за съответната държава членка.
2. Чрез дерогация от параграф 1 държавите членки, към които се прилага намаляване на максималното финансово участие в съответствие с член 11, параграф 2, могат да включат в главите за REPowerEU и мерки, посочени във вече приетите решения за изпълнение на Съвета, без да ги доразгръщат, до размер на прогнозните разходи, равен на посоченото намаление.

3. Реформите и инвестициите в главата за REPowerEU имат за цел да допринесат за постигането на поне една от следните цели:
- а) подобряване на енергийната инфраструктура и съоръжения за посрещане на непосредствените нужди от сигурност на доставките на газ, включително втечен природен газ, по-специално за да се даде възможност за диверсификация на доставките в интерес на Съюза като цяло; мерки по отношение на нефтената инфраструктура и съоръжения, необходими за посрещане на непосредствените нужди, свързани със сигурността на доставките, могат да бъдат включени в главата за REPowerEU на държава членка, само когато тази държава членка е била обект на извънредната временна дерогация по член 3м, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 833/2014 към ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент за изменение] поради специфичната си зависимост от суровия нефт и неговото географско положение;
 - б) подобряване на енергийната ефективност на сградите и критичната енергийна инфраструктура, декарбонизация на промишлеността, увеличаване на производството и навлизането на устойчив биометан и на водород от възобновяеми или неизкопаеми източници и увеличаване на дела и ускоряване на навлизането на енергията от възобновяеми източници;
 - в) преодоляване на енергийната бедност;
 - г) стимулиране на намаляването на потребностите от енергия;

- д) преодоляване на вътрешните и трансграничните затруднения в преноса и разпределението на енергия, подкрепа за съхранението на електроенергия и ускоряване на интегрирането на възобновяеми енергийни източници, както и подкрепа за транспорта с нулеви емисии и неговата инфраструктура, включително железопътния транспорт;
 - е) подкрепа за целите, посочени в букви а)—д), чрез ускорено преквалифициране на работната сила към „зелени“ и свързаните с това цифрови умения, както и чрез подкрепа за веригите за създаване на стойност в областта на суровините и технологиите от критично значение, свързани с екологичния преход.
4. Главата за REPowerEU съдържа и разяснение относно начина, по който включените в същата глава мерки са съгласувани с усилията на съответната държава членка за постигане на целите, посочени в параграф 3, като се вземат предвид мерките, включени във вече приетото решение за изпълнение на Съвета, както и разяснение на цялостния принос на същите мерки и други допълващи или съпътстващи мерки, финансирани на национално равнище и от Съюза за посочените цели.
5. Прогнозните разходи за реформите и инвестициите по главата за REPowerEU не се вземат предвид при изчисляването на общия размер на разпределените по плана за възстановяване и устойчивост средства съгласно член 18, параграф 4, буква е) и член 19, параграф 3, буква е).

6. Чрез дерогация от член 5, параграфи 2, член 17, параграф 4, член 18, параграф 4, буква г) и член 19, параграф 3, буква г) принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ не се прилага за реформите и инвестициите съгласно параграф 3, буква а) от настоящия член, ако Комисията даде положителна оценка, че са изпълнени следните изисквания:
- а) мярката е необходима и пропорционална за посрещане на непосредствените нужди от сигурност на доставките в съответствие с параграф 3, буква а) от настоящия член, като се вземат предвид почистите осъществими алтернативи и рисковете от ефекти на зависимост;
 - б) съответната държава членка е положила задоволителни усилия за ограничаване на потенциалната вреда за екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, когато това е осъществимо, и за смекчаване на вреда чрез други мерки, включително мерките в главата за REPowerEU;
 - в) мярката не застрашава постигането на целите на Съюза в областта на климата за 2030 г. и целта на ЕС за неутралност по отношение на климата до 2050 г. — въз основа на качествени съображения;
 - г) прилагането на мярката е предвидено да започне до 31 декември 2026 г.
7. При извършването на оценката, посочена в параграф 6 Комисията действа в тясно сътрудничество със съответната държава членка. Комисията може да направи коментари или да поиска допълнителна информация. Съответната държава членка предоставя поисканата допълнителна информация.

8. Приходите, предоставени в съответствие с член 21а, не се използват за реформите и инвестициите по параграф 3, буква а) от настоящия член.
9. Общите прогнозни разходи за мерките, предмет на положителна оценка от Комисията съгласно параграф 6, не надвишават 30% от общите прогнозни разходи за мерките, включени в главата за REPowerEU.

Член 21г

Предварително финансиране по REPowerEU

1. Планът за възстановяване и устойчивост, съдържащ глава за REPowerEU, може да бъде придружен от искане за предварително финансиране. При условие че Съветът приеме решението за изпълнение, посочено в член 20, параграф 1 и член 21, параграф 2, до 31 декември 2023 г., Комисията извършва до две плащания за предварително финансиране в общ размер до 20% от допълнителното финансиране, поискано от съответната държава членка за финансиране на главата за REPowerEU, съгласно членове 7, 12, 14, 21а и 21б, като спазва принципите на равно третиране между държавите членки и принципа на пропорционалност.
2. По отношение на ресурсите, прехвърлени по условията, посочени в член 26 от Регламент (ЕС) 2021/1060 никое от двете плащания за предварително финансиране не надвишава 1 000 000 000 EUR.

3. Чрез дерогация от член 116, параграф 1 от Финансовия регламент Комисията извършва плащанията по предварително финансиране, доколкото е възможно и в зависимост от наличните ресурси както следва:
- а) по отношение на първото плащане за предварително финансиране — в срок от два месеца от сключването от Комисията и съответната държава членка на споразумението, което представлява правно задължение, както е посочено в член 23;
 - б) по отношение на второто плащане за предварително финансиране — в срок от 12 месеца от влизането в сила на решението за изпълнение на Съвета за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост, включващ глава за REPowerEU.
4. Плащането на предварителното финансиране по отношение на ресурсите, посочени в параграф 2, се извършва след получаването на информация от всички държави членки за това дали възнамеряват да поискат предварително финансиране на такива ресурси, и когато е необходимо, на пропорционална основа, за да се спази общият таван от 1 000 000 000 EUR.

5. В случаи на предварително финансиране по параграф 1 финансовото участие, посочено в член 20, параграф 5, буква а), и когато е приложимо — стойността на заема, който трябва да бъде изплатен съгласно посоченото в член 20, параграф 5, буква з), се коригират пропорционално.

* Директива 2003/87/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

** Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2021 г. за създаване на резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит (ОВ L 357, 8.10.2021 г., стр. 1).“

- 9) В член 23 параграф 1 се заменя със следното:

„1. След като Съветът приеме решение за изпълнение, както е посочено в член 20, параграф 1, Комисията сключва със съответната държава членка споразумение, което представлява индивидуално правно задължение по смисъла на Финансовия регламент. За всяка държава членка правното задължение не надвишава общия размер на финансовото участие, посочено в член 11, параграф 1, буква а), за 2021 г. и 2022 г., актуализираното финансово участие, посочено в член 11, параграф 2, за 2023 г. и сумата, изчислена съгласно член 21а, параграф 2.“

10) Вмъква се следният член:

„Член 25а

Прозрачност по отношение на крайните получатели

1. Всяка държава членка създава лесен за използване публичен портал, съдържащ данни за 100-те крайни получатели на най-голямо финансиране за изпълнението на мерките по механизма. Държавите членки актуализират тези данни два пъти годишно.
2. За крайните получатели, посочени в параграф 1, се публикува следната информация:
 - а) за юридически лица — пълното юридическо наименование на получателя, идентификационният номер по ДДС или данъчният идентификационен номер, ако има такъв, или друг собствен национален идентификационен код;
 - б) за физически лица — собственото и фамилното име на получателя;
 - в) размера на сумата, получена от всеки получател, както и свързаните с тях мерки, за които държава членка е получила финансиране по линия на механизма.
3. Информацията, посочена в член 38, параграф 3 от Финансовия регламент не се публикува.

4. Когато се публикуват лични данни, съответните държави членки заличават информацията, посочена в параграф 2, две години след края на финансовата година, през която финансирането е било предоставено на крайния получател.
 5. Комисията централизира публичните портали на държавата членка и публикува данните, посочени в параграф 1, в набора от показатели за възстановяване и устойчивост, посочени в член 30.“
- 11) В член 26, параграф 1 се добавя следната буква:
- „3) напредъка в осъществяването на реформите и инвестициите в главите за REPowerEU.“
- 12) В член 29 параграф 1 се заменя със следното:
- „1. Комисията извършва мониторинг върху изпълнението на механизма и измерва постигането на целите, определени в член 4, включително осъществяването на реформите и инвестициите от главите за REPowerEU и техния принос към целите, посочени в член 21в, параграф 3. Мониторингът на изпълнението е целенасочен и пропорционален на дейностите, които се извършват в рамките на механизма.“

13) В член 30 параграф 3 се заменя със следното:

„3. Наборът от показатели показва също така напредъка по прилагането на плановете за възстановяване и устойчивост по отношение на общите показатели, посочени в член 29, параграф 4. Той включва също и напредъка в прилагането на мерките от главите на REPowerEU и приноса им за постигане на целите, посочени в член 21в, параграф 3, и показва информацията относно намаляването на вноса на Съюза на изкопаеми горива и диверсифицирането на енергийните доставки.“

14) Член 31 се изменя, както следва:

а) параграф 3 се изменя, както следва:

i) уводното изречение се заменя със следното:

„3. Годишният доклад включва също така следната информация:“;

ii) добавят се следните точки:

„г) преглед на мерките с трансгранично или многонационално измерение или въздействие, включени във всички глави за REPowerEU, общите прогнозни разходи за тях и посочване дали общите разходи за тези мерки представляват най-малко 30% от общите прогнозни разходи за мерките, включени във всички глави за REPowerEU;

- д) броя на мерките, попадащи в обхвата на член 21в, параграф 3, буква а), включени във всички глави за REPowerEU, и общите прогнозни разходи за тях;
- е) напредъка в осъществяването на реформи и инвестиции в главата за REPowerEU в специален раздел от него, който включва извлечени изводи след анализ на наличните данни за крайните получатели и примери за най-добри практики.“;

б) вмъква се следният параграф:

„3а. Информацията, посочена в параграф 3, букви г) и д), се включва единствено в годишния доклад след одобряването на оценката на всички планове за възстановяване и устойчивост, съдържащи глава за REPowerEU.“

15) В член 32 параграф 2 се заменя със следното:

„2. Докладът за оценка по-специално оценява до каква степен са постигнати целите, ефикасността на използването на ресурсите и европейската добавена стойност. В доклада се разглежда също актуалността на всички цели и действия и се оценява изпълнението на главите за REPowerEU и техният принос за целите, определени в член 21в, параграф 3.“

16) Текстът, посочен в приложение I към настоящия регламент, се вмъква като приложение IVa.

17) Приложение V се изменя в съответствие с приложение II към настоящия регламент.

Член 2

Изменения на Регламент (ЕС) № 1303/2013

В Регламент (ЕС) № 1303/2013 се вмъква следният член:

„Член 25б

Извънредни мерки за използване на фондовете в подкрепа на МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията, на уязвими домакинства и на схеми на работа на непълно работно време и еквивалентни схеми

1. Като извънредна мярка, строго необходима за справяне с енергийната криза, произтичаща от въздействието на военната агресия срещу Украйна, чрез ЕФРР може да се подпомага финансирането на оборотен капитал под формата на безвъзмездни средства за МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията, в рамките на инвестиционния приоритет, посочен в член 5, параграф 3, буква г от Регламент (ЕС) № 1301/2013. Особено засегнати от увеличението на цените на енергията МСП са тези, които отговарят на условията за получаване на помощ за допълнителни разходи поради изключително големи увеличения на цените на природния газ и електроенергията съгласно временната кризисна рамка за мерките за държавна помощ.

Като друга извънредна мярка, строго необходима за справяне с енергийната криза в резултат на въздействието на агресивната война на Русия срещу Украйна, чрез ЕСФ може да се оказва подкрепа на уязвимите домакинства да посрещнат разходите си за потребление на енергия, дори без съответни активни мерки, в рамките на инвестиционния приоритет, посочен в член 3, параграф 1, буква б), точка iv) от Регламент (ЕС) № 1304/2013.

2. Операциите за предоставяне на подкрепата, посочена в параграф 1, могат да бъдат финансирани или от ЕФРР, или от ЕСФ според правилата, приложими за другия фонд. Освен това, когато допринасят за някой от инвестиционните приоритети, посочени в параграф 1 тези операции могат да бъдат финансирани и от Кохезионния фонд според правилата, приложими или за ЕФРР, или за ЕСФ. Освен това по линия на ЕФРР и Кохезионния фонд може да се финансира и достъпът до пазара на труда чрез запазване на работните места на служители и самостоятелно заети лица посредством схеми на работа на непълно работно време и еквивалентни схеми въз основа на правилата, приложими за ЕСФ в рамките на инвестиционния приоритет, посочен в член 3, параграф 1, буква а), точка v) от Регламент № 1304/2013.
3. Операциите за предоставяне на подкрепа, посочени в параграфи 1 и 2, се програмират изключително в рамките на нова специална приоритетна ос. Специалната приоритетна ос може да включва финансиране от ЕФРР и ЕСФ от различни категории региони и от Кохезионния фонд. Подкрепата, предоставяна от ресурси по линия на REACT-EU по смисъла на член 92а, се програмира по отделна специална приоритетна ос, допринасяща за инвестиционния приоритет, посочен в член 92б, параграф 9, трета алинея.

Сумите, разпределяни за специалните приоритетни оси, посочени в първа алинея от настоящия параграф, не надвишават 10% от общия размер на ресурсите от ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд, включително ресурсите от REACT-EU по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, разпределени за съответната държава членка за програмния период 2014—2020 г., както е предвидено в съответните актове за изпълнение на Комисията. Чрез дерогация от член 120, параграф 3, първа и втора алинеи за специалната приоритетна ос или оси се прилага ставка на съфинансиране от 100%.

4. Исканията за изменение на съществуваща оперативна програма, подадени от държава членка с цел въвеждане на специална приоритетна ос или оси, както е посочено в параграф 3, се обосновават надлежно и се придружават от преработената програма. Елементите, изброени в член 96, параграф 2, буква б), точки v) и vii), не се изискват в описанието на приоритетната ос или оси в преработената оперативна програма.
5. Чрез дерогация от член 65, параграф 9 разходите за операции, подкрепящи финансирането на оборотен капитал под формата на безвъзмездни средства в МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията, за операции, предоставящи подкрепа за уязвими домакинства, за да им се помогне да покрият разходите си за потребление на енергия, и за схеми на работа на непълно работно време и еквивалентни схеми, са допустими от 1 февруари 2022 г. Член 65, параграф 6 не се прилага за такива операции и схеми.

6. Чрез дерогация от член 125, параграф 3, буква б) операциите, подкрепящи финансирането на оборотен капитал под формата на безвъзмездни средства в МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията, операциите, предоставящи подкрепа за уязвими домакинства, за да им се помогне да покрият разходите си за потребление на енергия, и за схеми на работа на непълно работно време и еквивалентни схеми, могат да бъдат избрани за подпомагане от ЕФРР, ЕСФ или Кохезионния фонд преди одобряването на преработената програма.
7. За операции в подкрепа на финансирането на оборотен капитал под формата на безвъзмездни средства в МСП, които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията, изпълнявани извън програмния район, но в рамките на държавата членка, се прилага само член 70, параграф 2, първа алинея, буква г). Чрез дерогация от член 70, параграф 4 за подпомагани от ЕСФ операции, които предоставят подкрепа за уязвими домакинства, за да им се помогне да покрият разходите си за потребление на енергия, и за схеми на работа на непълно работно време и еквивалентни схеми, изпълнявани извън програмния район, но в рамките на държавата членка, се прилага и член 70, параграф 2, първа алинея, буква г).
8. Общият размер на плащанията от Комисията към държавите членки от ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд с изключение на ресурсите по линия на REACT-EU за специалните приоритети, посочени в параграф 3, не надвишава 5 000 000 000 EUR през 2023 г. Сумите се изплащат в зависимост от наличното финансиране до таваните на многогодишната финансова рамка за периода 2014-2020 г.
9. Настоящият член не се прилага за програми по цел „Европейско териториално сътрудничество.“.

Член 3
Изменения на Регламент (ЕС) 2021/1060

Регламент (ЕС) 2021/1060 се изменя, както следва:

- 1) В член 22, параграф 3, буква ж), точка i) се заменя със следното:
- „i) таблица, в която са посочени общите разпределени финансови средства за всеки от фондовете, и, ако е приложимо, за всяка категория регион за целия програмен период и по години, включително сумите, прехвърлени съгласно член 26 или член 27 и искането на държавата членка за спомагателни мерки, които допринасят за целите, определени в член 21в, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета^{*};

^{*} Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).“

2) В член 24 се добавя следният параграф:

„8. За програмите, подпомагани от ЕФРР, ЕСФ+ или Кохезионния фонд, държавата членка може да представи изменение на програмата в съответствие с настоящия член, като поиска мерките, допринасящи за постигането на целите, посочени в член 21в, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241, да бъдат включени в програмата, когато тази подкрепа допринася за специфичните цели на съответния фонд, определени в регламентите за отделните фондове. Сумите, поискани за такива мерки, се програмират по специфична цел в съответствие с регламентите за отделните фондове и се включват в даден приоритет. Тези суми като цяло не надвишават ограничението от 7,5% от първоначално разпределенията за всяка държава средства за всеки фонд.“

3) Вмъква се следният член:

„Член 26а

Подкрепа за целите в член 21в, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241

1. Държавите членки, които представят на Комисията в съответствие с Регламент 2021/241 планове за възстановяване и устойчивост, които съдържат глава за REPowerEU, могат да поискат, чрез изменение на програмата съгласно член 24 от настоящия регламент, до 7,5% от първоначално разпределенията им национални средства по ЕФРР, ЕСФ + и Кохезионния фонд да бъдат включени в приоритетите, допринасящи за целите, посочени в член 21в, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241, при условие че тази подкрепа допринася за специфичните цели на съответния фонд, определени в регламентите за отделните фондове. Възможността за такова искане е без да се засяга възможността за прехвърляне на ресурси, предвидена съгласно член 26 от настоящия регламент.

2. Ресурсите, поискани от държавите членки съгласно настоящия член, се усвояват в съответствие с настоящия регламент и регламентите за отделните фондове.
 3. В исканията за изменение на дадена програма се определя общият размер на ресурсите, допринасящи за целите, посочени в член 21в, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241, всяка година по фондове и по категории региони, когато е приложимо.“
- 4) Приложение V се изменя в съответствие с приложение III към настоящия регламент.

Член 4

Изменения на Регламент (ЕС) 2021/1755

В Регламент (ЕС) 2021/1755 се вмъква се следният член:

„Член 4а

Прехвърляне към Механизма за възстановяване и устойчивост

1. До 1 март 2023 г. държавите членки могат да представят на Комисията обосновано искане за прехвърляне към Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета*, на всички или на част от предварително разпределените им средства, определени в акта за изпълнение на Комисията, посочен в член 4, параграф 5. Ако искането за прехвърляне бъде одобрено, Комисията изменя акта за изпълнение, за да отрази коригираните суми след прехвърлянето.

2. Когато прехвърлянето засяга вноските, които вече са платени или предстои да бъдат платени като предварително финансиране, Комисията изменя акта за изпълнение, посочен в член 9, параграф 1, по съответен начин за засегнатата държава членка. Когато е целесъобразно, Комисията възстановява в съответствие с Финансовия регламент всички или част от траншовете за 2021 и 2022 г., изплатени на тази държава членка като предварително финансиране. В този случай възстановените суми се прехвърлят към Механизма за възстановяване и устойчивост изключително в полза на съответната държава членка.
3. Когато държава членка реши да прехвърли изцяло или частично предварително разпределените ѝ средства към Механизма за възстановяване и устойчивост в съответствие с настоящия член, сумите, които трябва да бъдат изразходвани за целите в член 4, параграф 4, се намаляват пропорционално.
4. Когато държава членка реши да прехвърли всичките си предварително отпуснати средства към Механизма за възстановяване и устойчивост, член 10, параграф 1 не се прилага.
5. Член 10, параграф 2 не се прилага за сумите, прехвърлени към Механизма за възстановяване и устойчивост.

* Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).“.

Член 5

Изменения на Директива 2003/87/ЕО

В Директива 2003/87/ЕО се вмъква следният член:

„Член 10д

Механизъм за възстановяване и устойчивост

1. Като извънредна и еднократна мярка до 31 август 2026 г. квотите, подлежащи на продажба чрез търг съгласно параграфи 2 и 3 от настоящия член, се продават на търг, докато общата сума на приходите, получени от тези търгове, не достигне 20 милиарда евро. Тези приходи се предоставят на Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета*, и се изпълняват в съответствие с разпоредбите на посочения регламент.
2. Чрез дерогация от член 10а, параграф 8, до 31 август 2026 г. част от квотите, посочени в същия параграф, се продават на търг в подкрепа на целите, посочени в член 21в, параграф 3, букви б)—е) от Регламент (ЕС) 2021/241, докато сумата на приходите, получени от такива търгове, не достигне 12 милиарда евро.

3. До 31 август 2026 г. определен брой квоти от количеството, което иначе би било продадено на търг от 1 януари 2027 г. до 31 декември 2030 г. от държавите членки съгласно член 10, параграф 2, буква а), се продават на търг в подкрепа на целите, посочени в член 21в, параграф 3, букви б)—е) от Регламент (ЕС) 2021/241, докато сумата на приходите, получени от тези търгове, не достигне 8 милиарда евро. Тези квоти по принцип се продават на търг в равни годишни количества през съответния период.
4. Чрез дерогация от член 1, параграф 5а от Решение (ЕС) 2015/1814, до 31 декември 2030 г. 27 милиона неразпределени квоти в резерва за стабилност на пазара от общото количество, което иначе би било обявено за невалидно за този период, се използват за подкрепа на иновациите, както е посочено в член 10а, параграф 8, първа алинея от настоящата директива.
5. Комисията гарантира, че квотите, предназначени за продажба чрез търг съгласно параграфи 2 и 3, включително, при целесъобразност, за плащания за предварително финансиране в съответствие с член 21г от Регламент (ЕС) 2021/241, се продават на търг в съответствие с принципите и условията, определени в член 10, параграф 4 от настоящата директива и в съответствие с член 24 от Регламент (ЕС) № 1031/2010** на Комисията, за да се гарантира подходящ размер на ресурсите във Фонда за иновации в периода 2023—2026 г. Периодът за продажба чрез търг, посочен в настоящия член, се преразглежда една година след неговото начало с оглед на въздействието на продажбата чрез търг, предвидена в настоящия член, върху пазара и цената на въглеродните емисии.

6. ЕИБ е тържният продавач за квотите, подлежащи на продажба чрез търг съгласно настоящия член на тържната платформа, избрана съгласно член 26, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1031/2010, и предоставя приходите от търговете на Комисията.
7. Приходите от продажбата чрез търг на тези квоти представляват външни целеви приходи в съответствие член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета***.

* Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

** Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза (ОВ L 302, 18.11.2010 г., стр. 1).

*** Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).“.

Член 6
Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в ... на

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

В Регламент (ЕС) 2021/241 се вмъква следното приложение:

„ПРИЛОЖЕНИЕ IVa

В настоящото приложение се определя методологията за изчисляване на разпределения дял от ресурсите под формата на допълнителна безвъзмездна финансова подкрепа по механизма, посочени в член 21a, параграф 1, които са на разположение на всяка държава членка. По отношение на всяка държава членка при този метод се взема предвид:

- населението;
- реципрочната стойност на БВП на глава от населението;
- ценовият дефлатор за бруто образуването на основен капитал;
- делът на изкопаемите горива в brutното вътрешно потребление на енергия.

За да се избегне прекомерна концентрация на ресурси:

- реципрочната стойност на БВП на глава от населението е ограничена до максимум 160% от среднопретеглената стойност за Съюза;
- реципрочната стойност на БВП на глава от населението е ограничена до максимум 55% от среднопретеглената стойност за Съюза, ако БВП на глава от населението на съответната държава членка е над 130% от средния за ЕС-27;
- минималният дял на разпределените средства се определя на 0,15%;
- максималният дял на разпределените средства се определя на 13,80%.

Коефициентът на разпределение ρ_i , прилаган за сумата, посочена в член 21а, параграф 1, се определя както следва:

$$\rho_i = \begin{cases} 0,0015 & \omega_i \leq 0,0015 \\ 0,138 & \omega_i \geq 0,138 \\ \omega_i - \frac{\omega_i}{\sum_i^{27-z-q} \omega_i} \left[\sum_{i=i}^z (0,0015 - \omega_i) - \sum_{i=i}^q (\omega_i - 0,138) \right] & 0,0015 < \omega_i < 0,138 \end{cases}$$

където държавите членки i — z са държавите членки, които се ползват от минимален дял на разпределение, а държавите членки i — q са държавите членки, които се ползват от максимален дял на разпределение.

$$\text{където } \omega_i = \frac{\tau_i + \mu_i + \psi_i}{3}$$

$$\text{където } \tau_i = \frac{\sigma_{i,2021}}{\sum_{i=1}^{27} \sigma_{i,2021}} \text{ и } \mu_i = \frac{\sigma_{i,2021} \times \frac{\text{FFGIC}_{i,2020}}{\text{FFGIC}_{\text{EU},2020}}}{\sum_{i=1}^{27} \sigma_{i,2021} \times \frac{\text{FFGIC}_{i,2020}}{\text{FFGIC}_{\text{EU},2020}}} \text{ и } \psi_i = \frac{\sigma_{i,2021} \times \frac{\text{GFCF}_{i,2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}}{\text{GFCF}_{\text{EU},2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}}}{\sum_{i=1}^{27} \sigma_{i,2021} \times \frac{\text{GFCF}_{i,2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}}{\text{GFCF}_{\text{EU},2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}}}$$

$$\text{където } \sigma_{i,2021} = \frac{\text{pop}_{i,2021}}{\text{pop}_{\text{EU},2021}} \times \min \left\{ \frac{\text{GDP}_{\text{EU},2021}^{\text{PC}}}{\text{GDP}_{i,2021}^{\text{PC}}}; 1,6 \right\} \text{ за държавите членки } i \text{ с } \frac{\text{GDP}_{i,2021}^{\text{PC}}}{\text{GDP}_{\text{EU},2021}^{\text{PC}}} \leq 1,3 \text{ и}$$

$$\sigma_{i,2021} = \frac{\text{pop}_{i,2021}}{\text{pop}_{\text{EU},2021}} \times \min \left\{ \frac{\text{GDP}_{\text{EU},2021}^{\text{PC}}}{\text{GDP}_{i,2021}^{\text{PC}}}; 0,55 \right\} \text{ за държавите членки } i \text{ с } \frac{\text{GDP}_{i,2021}^{\text{PC}}}{\text{GDP}_{\text{EU},2021}^{\text{PC}}} > 1,3$$

Където¹:

– $pop_{i,2021}$ е общото население на държавата членка i през 2021 г.;

– $pop_{EU,2021}$ е общото население на държавите членки от ЕС-27 през 2021 г.;

– $GDP_{EU,2021}^{PC}$ е среднопретеглената стойност на номиналния БВП на глава от населението на държавите членки от ЕС-27 през 2021 г.;

– $GDP_{i,2021}^{PC}$ е номиналният БВП на глава от населението за 2021 г. на държавата членка i ;

– $FFGIC_{i,2020}$ е дялът на изкопаемите горива в брутно вътрешно потребление на енергия за 2020 г. на държавата членка i ;

– $FFGIC_{EU,2020}$ е среднопретегленият дял на изкопаемите горива за 2020 г. в брутно вътрешно потребление на енергия на държавите членки от ЕС-27;

¹ Всички данни в настоящия регламент са от Евростат. Крайна дата 21 септември 2022 г. за данните за минали периоди, използвани за прилагането на коефициента на разпределение в настоящото приложение. Изкопаемите горива включват твърди изкопаеми горива, синтетични газове, торф и торфени продукти, битуминозни шисти и битуминозни пясъци, нефт и нефтопродукти (с изключение на частта за биогориво), природен газ и невъзобновяеми отпадъци.

– $GFCF_{i,2022Q2/2021Q2}$ е съотношението на ценовия индекс на бруто образуването на основен капитал за второто тримесечие на 2022 г. (имплицитен дефлатор, 2015 г. = 100, национална валута, сезонно и календарно изгладени данни) на държавата членка i и ценовия индекс на бруто образуването на основен капитал за второто тримесечие на 2021 г. (имплицитен дефлатор, 2015 г. = 100, национална валута, сезонно и календарно изгладени данни) на държавата членка i ;

– $GFCF_{EU,2022Q2/2021Q2}$ е съотношението на ценовия индекс на бруто образуването на основен капитал за второто тримесечие на 2022 г. (имплицитен дефлатор, 2015 г. = 100, национална валута, сезонно и календарно изгладени данни) съвкупно за ЕС-27 и ценовия индекс на бруто образуването на основен капитал за второто тримесечие на 2021 г. (имплицитен дефлатор, 2015 г. = 100, национална валута, сезонно и календарно изгладени данни) съвкупно за ЕС-27.

Прилагането на методологията към сумата, посочена в член 21а, параграф 1, ще доведе до следния дял и сума за всяка държава членка:

Държава членка	Дял от общия размер в %	Сума (в 1000 EUR, по текущи цени)
Белгия	1,41%	282 139
България	2,40%	480 047
Чехия	3,41%	681 565
Дания	0,65%	130 911
Германия	10,45%	2 089 555
Естония	0,42%	83 423
Ирландия	0,45%	89 598
Гърция	3,85%	769 222
Испания	12,93%	2 586 147
Франция	11,60%	2 320 955
Хърватия	1,35%	269 441
Италия	13,80%	2 760 000
Кипър	0,26%	52 487
Латвия	0,62%	123 983
Литва	0,97%	194 020
Люксембург	0,15%	30 000
Унгария	3,51%	701 565
Малта	0,15%	30 000

Държава членка	Дял от общия размер в %	Сума (в 1000 EUR, по текущи цени)
Нидерландия	2,28%	455 042
Австрия	1,05%	210 620
Полша	13,80%	2 760 000
Португалия	3,52%	704 420
Румъния	7,00%	1 399 326
Словения	0,58%	116 910
Словакия	1,83%	366 959
Финландия	0,56%	112 936
Швеция	0,99%	198 727

“

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 се изменя, както следва:

1) В раздел 2, точка 2.5 първата алинея се заменя със следното:

„2.5. Планът за възстановяване и устойчивост съдържа мерки, допринасящи по ефективен начин за екологичния преход, включително биологичното разнообразие, или за преодоляване на произтичащите от него предизвикателства, които представляват най-малко 37% от общия размер на разпределените средства по плана за възстановяване и устойчивост, а такива мерки в главата за REPowerEU възлизат на сума, която представлява най-малко 37% от общите прогнозни разходи за мерките в главата за REPowerEU, въз основа на методологията за проследяване на действията в областта на климата, посочена в приложение VI; тази методология се използва по съответния начин за мерки, които не могат да бъдат пряко отнесени към област на намеса, посочена в приложение VI; при наличие на съгласие от страна на Комисията коефициентите за подкрепа на целите в областта на климата може да бъдат увеличени до обща стойност в размер на 3% от разпределените средства по плана за възстановяване и устойчивост за отделни инвестиции, за да се вземат предвид съпътстващите мерки за реформи, които увеличават надеждно тяхното въздействие върху целите в областта на климата.“

2) В раздел 2 се добавят следните точки:

„2.12. Очаква се посочените в член 21в мерки да допринесат ефективно за енергийната сигурност, диверсификацията на енергийните доставки за Съюза, увеличаване на навлизането на енергията от възобновяеми източници и на енергийната ефективност, увеличаване на капацитета за съхраняване на енергия или необходимото намаляване на зависимостта от изкопаеми горива преди 2030 г.

При оценката на посочените в член 21в мерки съгласно този критерий Комисията взема предвид специфичните предизвикателства и допълнителното финансиране по линия на механизма, с което разполага съответната държава членка. Комисията взема предвид и следните елементи:

Обхват

— очаква се изпълнението на предвидените мерки да допринесе ефективно за подобряване на енергийната инфраструктура и съоръжения за посрещане на непосредствените нужди от сигурност на доставките на газ, включително втечнен природен газ, или нефт, когато се прилага дерогацията по член 21в, параграф 3, буква а), по-специално за да се даде възможност за диверсификация на доставките в интерес на Съюза като цяло;

или

- очаква се изпълнението на предвидените мерки да допринесе ефективно за повишаване на енергийната ефективност на сградите и критичната енергийна инфраструктура, декарбонизация на промишлеността, увеличаване на производството и навлизането на устойчив биометан и на водород от възобновяеми или неизкопаеми източници и увеличаване на дела и ускоряване на внедряването на енергията от възобновяеми източници;

или

- очаква се изпълнението на предвидените мерки да допринесе ефективно за справяне с енергийната бедност и когато е целесъобразно, да даде подходящ приоритет на нуждите на засегнатите от енергийна бедност, както и на намаляването на уязвимостта през следващите зимни сезони;

или

- очаква се изпълнението на предвидените мерки да допринесе ефективно за стимулиране на намаляването на потребностите от енергия;

или

- очаква се чрез изпълнението на предвидените мерки да се преодолеят вътрешни и трансгранични затруднения в преноса и разпределението на енергия, подпомагането на съхранението на електроенергия и ускореното интегриране на възобновяеми енергийни източници, както и подкрепа за транспорта с нулеви емисии и неговата инфраструктура, включително железопътния транспорт;

или

- очаква се изпълнението на предвидените мерки да допринесе ефективно за подкрепа за целите, посочени в член 21в, параграф 3, букви а)–д), чрез ускорено преквалифициране на работната сила към „зелени“ и свързаните с това цифрови умения, както и подкрепа за веригите за създаване на стойност в областта на ключовите суровини и технологии, свързани с екологичния преход;

и

- предвидените мерки са съгласувани с усилията на съответната държава членка за постигане на целите, посочени в член 21в, параграф 3, като се вземат предвид мерките, включени във вече приетото решение за изпълнение на Съвета, както и други национални или финансирани от Съюза мерки, които допълват или придружават целите, посочени в член 21в, параграф 3.

Рейтинг

„А“ — в голяма степен

„В“ — в умерена степен

„С“ — в малка степен

2.13. Очаква се мерките, посочени в член 21в, да имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие.

Комисията взема под внимание следните елементи за оценката в съответствие с този критерий:

Обхват

— очаква се изпълнението на национално ниво на предвидените мерки да допринесе за гарантирането на сигурността на доставките в Съюза като цяло, включително, чрез преодоляване на предизвикателствата, установени в най-скорошната оценка на Комисията на потребностите, в съответствие с целите, посочени в член 21в, параграф 3, като се взема предвид финансовият принос, с който разполага съответната държава членка, и географското ѝ положение;

или

— очаква се прилагането на предвидените мерки да допринесе за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и за намаляване на потребностите от енергия.

Рейтинг

„А“ — в голяма степен

„В“ — в умерена степен

„С“ — в малка степен“

3) Раздел 3 се изменя както следва:

- а) тирето, което гласи „— „А“ за критерии 2.2, 2.3, 2.5 и 2.6“ се заменя с „— „А“ за критерии 2.2, 2.3, 2.5, 2.6 и 2.12“;
 - б) тирето, което гласи „— които не са „А“ за критерии 2.2, 2.3, 2.5 и 2.6“ се заменя с „— които не са „А“ за критерии 2.2, 2.3, 2.5, 2.6 и 2.12“.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Приложение V към Регламент (ЕС) 2021/1060 се изменя, както следва:

1) Текстът в точка 3 се заменя със следното:

„Основание: член 22, параграф 3, буква ж), точки i), ii) и iii), член 112, параграфи 1, 2 и 3 и членове 14, 26 и 26а от POP“

2) Точка 3.1. се изменя, както следва:

а) първа алинея и нумерираната таблица се заменят със следното:

„3.1. Прехвърляния и принос (*)

Основание: членове 14, 26, 26а и 27 от РОР

Изменение на програмата, свързано с:	☐ принос към InvestEU
	☐ прехвърляния към инструменти, изпълнявани при пряко или непряко управление
	☐ прехвърляния между ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд или друг фонд или фондове
	☐ Принос на фондовете към целите, посочени в член 21в, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241 (**)

* Приложимо само за изменения на програми в съответствие с членове 14, 26, и 26а с изключение на допълнителните прехвърляния към ФСП в съответствие с член 27 от РОР. Прехвърлянията не засягат годишното разпределение на финансовите кредити на равнището на МФР за дадена държава членка.

** Посочете дали изменението на програмата допринася в съответствие с член 26а от настоящия регламент за целите, посочени в член 21в, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. Ако отговорът е „да“, посочете допълнителната сума по фонд, година и категория регион на равнището на програмата в таблица 21.“

б) След таблица 17Б се вмъква следната таблица:

„Таблица 21: Ресурси, допринасящи за постигането на целите, посочени в член 21в, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241

Фонд	Категория региони	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
ЕФРР	По-силно развити региони							
	Региони в преход							
	По-слабо развити региони							
Общо								
ЕСФ+	По-силно развити региони							
	Региони в преход							
	По-слабо развити региони							
Общо								
Кохезионен фонд	Не е приложимо							
Общо								

“